

La febre d'or del mercat xinès

Amb la cinquena part de la població mundial, la Xina s'ha convertit en objecte de desig per a molts empresaris. La seva entrada en l'Organització Mundial del Comerç obre noves oportunitats de negoci. Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears concentren el 46,5% de les exportacions espanyoles que es destinen al mercat xinès i dels nostres territoris procedeixen la majoria de les empreses que han instal·lat fàbriques en el Vell Dragó asiàtic.

Empreses com Nutrexpa, propietària de Cola-Cao o Joyco, fabricant dels caramels Trex, van ser les primeres a veure el potencial d'un mercat de 1.300 milions de consumidors, com és el xinès. A principis dels anys 90 aquestes companyies van desafiar les regles d'una economia comunista, tancada a l'exterior, i que no es regia per les mateixes regles de mercat que la resta del món, capitalista. En aquesta primera incursió també hi van participar empreses com Chupa-Chups, Panrico, Derbi o Roca Radiadors.

"Van ser empresaris arriscats que van invertir a la Xina ja fa temps i van poder aprofitar l'avantatge d'una mà d'obra més barata", reconeixen fonts diplomàtiques, alhora que assenyalen que "els qui han esperat fins ara per a invertir ja han perdut bona part del recorregut d'aquest tren". Tot i començar amb força, l'ofensiva catalana a la Xina va patir un estancament entre 1993 i 1999 a causa de la

recessió mundial i de les traves polítiques i burocràtiques.

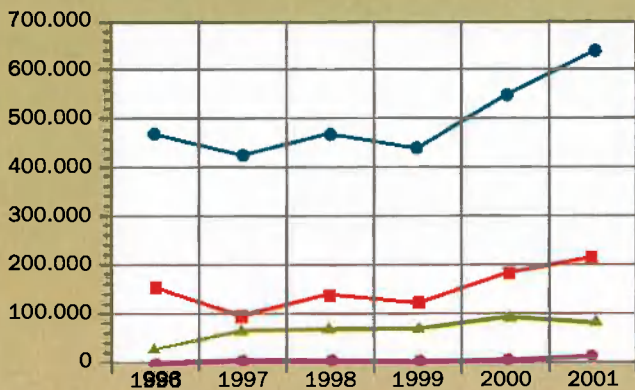
"Una de les principals dificultats era la desconfiança de les autoritats locals cap al capital privat i l'obligació imposada pel Govern xinès de constituir empreses conjuntes amb socis locals per poder invertir", explica Joan Dedéu, president de la Cambra de Comerç espanyola a Hong Kong. A més, hi havia problemes d'inseguretat jurídica, dispersió normativa, aplicació arbitrària de la llei i desconfiança de les autoritats xineses cap als inversors privats. Tot això sense tenir en compte els habituals problemes d'invertir en un país amb uns costums socials i culturals molt allunyats d'Occident. En aquest context, el suport de les administracions públiques va ser clau en les primeres inversions empresarials a la Xina, donat que les autoritats locals es negaven a negociar directament amb els empresaris i exigien la presència de "comissaris" o interlocutors polítics.

Per què la Xina? Què porta una companyia a fixar-se en un mercat tan llunyà i amb un grau de llibertat econòmica molt inferior al de qualsevol país capitalista? L'atractiu de la Xina s'explica fàcilment per la seva evolució. Malgrat la crisi asiàtica del 1997 o l'actual recessió, agreujada pels fets de l'11 de setembre, el país ha estat capaç de mantenir ritmes de creixement superiors al 10%, amb una moneda estable (el iuan), superàvit comercial i una forta reserva de divises. La Xina representa el 25% del PIB mundial i ha substituït el Japó i la resta de tigres asiàtics (Corea, Taiwan i Tailàndia) com a locomotora de l'economia a Àsia.

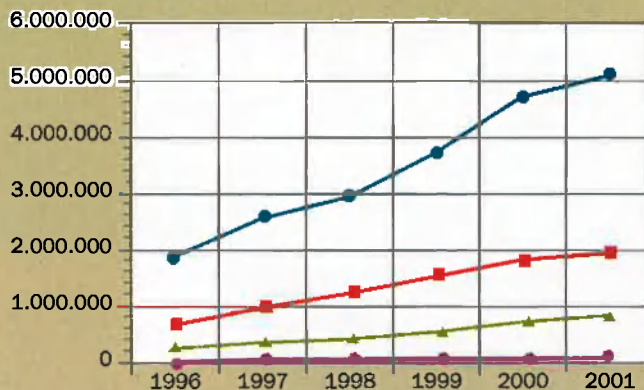
El Vell Dragó ha experimentat un fortíssim creixement des del 1978, quan el llavors president Deng Xiaoping, el Petit Timoner, va obrir les estructures de l'e-

Fluxes comercials amb la Xina

Exportació (en milers d'euros)

Importació (milers d'euros)

— Estat espanyol — Catalunya — País Valencià — Illes Balears

R. PUCHADES

conomia amb l'aplicació de la fórmula "un país, dos règims", un còctel entre el model capitalista i comunista. Dues dècades després, el sector privat ja genera més de la meitat de la riquesa del país.

A tot això cal afegir l'avenç que ha significat l'ingrés de la Xina a l'Organització Mundial del Comerç (OMC) i el desenvolupament d'una classe mitjana cada cop més nombrosa a les ciutats. Això ha provocat els primers indicis de consumisme. "Hi ha un nou fenomen que és el dels *petits emperadors*, és a dir, aquells fills únics nascuts en els últims vint anys fruit de la rígida política de natalitat del Govern. Aquí també se'ls coneix com a *nens de sis butxaques*, perquè són molt malcriats pels seus pares i avis", assegura Ricardo Blázquez, delegat de l'Institut Valencià de l'Exportació (Ivex) a Xangai. "Es tracta -afegeix- de la primera generació de xinesos consumistes, un fenomen al qual cada any se sumen deu milions més de persones."

El creixement del mercat xinès no ha passat desapercebut als empresaris catalans, valencians i balears, que han pres la davantera als seus competidors de la resta de l'estat espanyol. L'intercanvi comercial dels Països Catalans amb el gegant asiàtic està a anys llum del que mantenen la resta de territoris de l'estat i la distància s'ha eixamplat els darrers anys. Així, mentre que el 1996 les exportacions del conjunt de territoris de parla catalana representaven el 38,7% del total

de l'estat, l'any passat el percentatge arribava al 46,5%. El major creixement l'ha experimentat el País Valencià, que en els darrers cinc anys ha augmentat les seves exportacions a la Xina en un 201,3%, mentre que Catalunya ho ha fet en un 38,4%, tot i que sobre unes xifres absolutes força més elevades que les valencianes.

La febre d'or asiàtica ha estat aprofitada pels sectors econòmics més punters i competitius del país, que veuen en el mercat xinès una oportunitat per continuar creixent. Des del País Valencià s'exporten a la Xina joguines, marbre, calçat, articles d'il·luminació, de decoració i productes del sector tauleller. Des

de Catalunya, es comercialitzen productes alimentaris i altres de major valor afegit, com els químics, farmacèutics, tecnològics o la maquinària. I des de les Illes s'exporten derivats del cuir i del calçat.

Competència ferotge. Però no tot són flors i violes. Els empresaris catalans també pateixen una fortíssima competència dels productes xinesos, com mostra l'important desequilibri de la balança comercial. Durant el 2001, les exportacions cap aquest mercat van totalitzar 295 milions d'euros (entre Catalunya, el País Valencià i les Balears), mentre que les vendes de la Xina cap als nostres ter-

La Xina es convertirà en la gran fàbrica del món, segons els experts. Però la liberalització té un preu: enguany uns cinc milions de xinesos perdran el seu lloc de treball per primer cop en la seva vida. Això agreujarà la difícil situació econòmica de les capes més empobrides de la societat xinesa.

ritoris van ser deu vegades superiors: 2.705 milions d'euros.

La competència és molt acusada en el sector del calçat, on empreses autòctones com Martinelli, Yanko, Camper o Kelme lluiten per conservar el seu espai en un mercat on el 40% dels models procedeixen del país asiàtic. El problema és similar en el cas de les joguines, sector en què la Xina ofereix productes a preus molt baixos. Un altre camp conflictiu és el tèxtil, perquè els països asiàtics, entre ells la Xina, han rebotat preus i han obligat al tancament de moltes fàbriques i petits tallers de confecció.

Un mercat ja descobert. La comercialització a la Xina tampoc no és fàcil, donat que molts països han vist també les oportunitats del país asiàtic. L'any passat, les empreses del marbre d'Alacant van patir una davallada important a causa del retrocés de les seves vendes a la Xina per la competència dels fabricants d'Egipte. El mateix passa amb els taulellers, que han de competir amb els mateixos xinesos, que són un dels primers fabricants del món.

Per guanyar terreny a la resta de països són necessàries campanyes com les que ha organitzat la Cambra de Comerç de Palma, Eivissa i Formentera, que ha propiciat trobades entre empresaris xinesos i fabricants de calçat de les Illes per adequar els seus productes a la moda asiàtica i trencar l'hegemonia del calçat italià. També són necessaris acords com el de l'Ivex i la patronal de les joguines, AEFJ, per impulsar la implantació dels productes valencians a la Xina mitjançant acords entre companyies d'ambdues zones.

Però la Xina és molt més que un mercat de 1.300 milions de consumidors. El

país s'ha convertit en una fàbrica global que atrau inversions d'arreu del món. Les empreses europees —principalment alemanyes i franceses— s'hi fixen pels seus baixos costos laborals i abundant mà d'obra. Tot i ser un règim comunista, l'empresa estrangera ha aconseguit un marc de protecció molt superior a altres mercats. A la Xina, per exemple, serien impensables declaracions com les realitzades darrerament per alguns dirigents argentins, que criticaven les multinacionals estrangeres que operen a l'Argentina perquè s'havien endut beneficis fora del país.

La fàbrica del món. Al "gegant adormit", com l'anomenava Richard Nixon, han proliferat les iniciatives d'empreses catalanes, que han passat al davant de la resta de companyies de l'estat, més centrades en el mercat llatinoamericà. A banda de pioners com Nutrexpà, Joyco o el fabricant de ciclomotors Derbi, a la zona operen companyies com Indo, propietat de Diana Garrigosa —esposa de Pasqual Maragall—, que concentra a Suzhoa tota la seva producció de muntures metàl·liques d'ulleres, o el Grup Esteve, que també té una fàbrica pròpia de productes farmacèutics. La presència en aquest sector és molt forta, amb inversions també dels laboratoris Lucta i Telstar.

Destaca també l'auxiliar de l'automòbil Infun, que des d'una fàbrica a Ninjun abasteix de peces els fabricants de cotxes asiàtics i japonesos. En el sector financer, només hi és present el Banc Sabadell, amb una oficina a Hong Kong.

Durant el darrer any, les corporacions catalanes han multiplicat per nou les inversions al país asiàtic, fins els 33 mi-

GUIA PRÀCTICA PER FER NEGOCIS A LA XINA

El fet que la Xina tingui 1.300 milions d'habitants ja representa un enorme avantatge per fer negocis al país. Malgrat tot, factors com la cultura, el règim polític o l'idioma suposen algunes traves que cal tenir presents:

VISAT

Hi ha certes restriccions a la llibertat de moviments. A banda del passaport és necessari un visat expedit per una ambaixada o consolat xinès. La durada màxima del permís és de tres mesos i només val per a una sola entrada. La multa per sobrepassar l'estada és de 5.000 iuans (és a dir, uns 600 euros). El trànsit entre Hong Kong i la Xina requereix passar per severos controls policials.

TRANSPORT

Els estrangers que no viuen habitualment al país tenen prohibit conduir. A les ciutats existeixen companyies de lloguer de cotxes. El preu per setmana oscil·la entre 240 i 360 euros, però és necessari pagar, a més, un conductor. Les autopistes són de peatge. A Hong Kong, com que és excolònia britànica, es condueix per l'esquerra. Per fer grans distàncies, l'alternativa és el tren, encara que les línies estan congestionades i saturades. Per moure's a la ciutat és recomanable el taxi, que funciona a totes hores. Els xinesos acostumen a desplaçar-se amb bicicleta o a peu.

LLENGUA

L'idioma oficial és el xinès mandarí, però hi ha més de cent dialectes que dificulten la comprensió oral. A banda, hi ha moltes llengües autòctones més en diferents regions. En els negocis s'utilitza l'anglès, però al carrer pocs xinesos el parlen. Per això és recomanable anar acompanyats d'un intèrpret. Per sortir al carrer és imprescindible portar l'adreça del lloc on es vol anar escrita en xinès.

MENJAR I BEURE

El menjar xinès és molt variat i saludable. Sobre la diversitat dels plats, hi ha una dita cantonesa que ho resumeix prou bé: "Tot el que vola menys un avió, tot el que surt de l'aigua excepte un vaixell, tot el que tingui potes, però que no sigui una taula." Entre els productes estrella hi ha l'arròs, les tallarines, les sopes, el pollastre, l'ànec i el porc. Per als més agosarats hi ha carn de serp, granotes, colomins, nius d'oreneta o ulls de mosquit. Tret de Hong Kong i alguns de Pequín, als restaurants la carta només està en xinès. L'aigua no és potable en cap ciutat i als restaurants la serveixen calenta i amb herbes.

HORARIS I VACANCES

La diferència horària respecte als Països Catalans és de set hores més a l'hivern i sis hores a l'estiu. L'administració obre de 8.30 a 17.00 hores, igual com els bancs. Els comerços tenen uns horaris molt variables i obren tots els dies de la setmana. Pel que fa a les vacances, no hi ha un període homogeni per al conjunt de treballadors. Varien molt en funció de l'estat civil o de la distància entre el lloc de treball i la residència familiar.

MONEDA

La unitat monetària és el iuan (¥), que es divideix en 100 fens (cèntims). Hi ha monedes de 10 fens, 20 fens, 50 fens i un iuan. Els bitllets són de 2, 5, 10, 50 i 100 iuans. Un iuan equival aproximadament a 0,12 euros. A Hong Kong, la moneda és el dòlar hongkonès, que equival a 0,15 euros.

COMUNICACIONS

La Xina és el segon mercat de telefonia més gran del món: hi ha 110,9 milions d'aparells de telèfon fixos i 6,4 milions de mòbils. Es pot tenir comunicació directa amb 200 països des de 8.000 localitats. **J. C.**

XINA

Nom oficial: República Popular de Xina
Superfície: 9.596.960 km²
Població: 1,3 milers de milions d'habitants
Taxa creixement població: 0,8%
Densitat: 129,9 hab/km²
Llengües: xinès mandarí (oficial), yue (cantonès), wu (xangaiès), minbel (fuzhou), minnan (hokkien-taiwanès) i altres llengües i dialectes regionals.
Capital (hab.): Pequín (11,4 milions)
Moneda: yuan (¥)
PIB corrent: 959.030 milions US\$
Taxa de creixement PIB real 1990-1998: 11,1%
Taxa atur (1997): 3%

HONG KONG

Nom oficial: Regió Administrativa Especial de Hong Kong, R. P. Xina
Superfície: 1.092 km²
Població: 7 milions habitants
Taxa creixement població: 1,9 %
Densitat: 6.270,1 hab/km²
Llengües:
 Xinès (cantonès)
 Anglès
Capital: Victòria
Moneda: Dòlar de Hong Kong (HK\$)
PIB corrent: 166.440 milions US\$
Taxa atur (1997): 4,7 %

La porta d'entrada per invertir a la Xina segueix essent Hong Kong, que compta amb un dels principals mercats borsaris de la regió asiàtica.

lions d'euros. La inversió representa el 98% del total estatal. Per destinació inversora, la Xina ocupa el quart lloc del rànquing per darrere d'Argentina, França i Mèxic.

Cada vegada són més les empreses interessades a invertir a la zona. La manresana Indústries Ponsa construeix al sud del país una factoria per produir fil de polipropilè i cintes de teixit; des d'allí abastirà tot el continent asiàtic. La inversió s'acosta als 4,8 milions d'euros. Una altra inversió anunciada recentment és la del fabricant de ceràmica decorativa Lladro, que preveu destinar 4 milions i mig d'euros a l'obertura l'any vinent de dues botigues a Pequín i Xangai, que s'afegiran a les tres que ja funcionen a Hong Kong. La companyia té un mercat potencial de 60 milions de persones, que integren la classe mitjana alta. La companyia descarta fabricar els seus productes a la Xina, perquè correria el risc de falsificacions. Els xinesos són experts a fer imitacions i la insuficiència de les lleis sobre la propietat fa difícil perseguir aquesta pràctica.

Per la seva banda, Freixenet estudia la instal·lació d'uns cellers a la Xina, que s'unirien als que ja funcionen del grup Miguel Torres. El grup mallorquí Barceló preveu obrir vint hotels propis en els propers anys, després de l'èxit de la inauguració del seu primer establiment en solitari a Xangai. Barceló, juntament amb altres empreses mallorquines del sector, com Sol Melià, Blau Hotels o Palmira, ja explotaven, juntament amb dues corporacions públiques xineses, una dotzena d'establiments de quatre i cinc estrelles.

La porta d'entrada per invertir a la Xina continua essent Hong Kong, tot i que la regió ha perdut atractiu com a potència econòmica des que el 1997 va deixar de ser colònia britànica per convertir-se en regió administrativa especial de la República Popular de la Xina. Amb tot, el territori més meridional de la Xina continua essent molt diferent a la resta del país. Els seus carrers i gratacels recorden Nova York i els seus habitants es poden riure dels líders polítics xinesos a les vinyetes dels diaris o encendre espelmes i cantar cançons llibertàries per commemorar la massacre esdevinguda a la plaça de Tiananmen el 4 de juny del 1989.

Cares conegudes a Pequín. La presència d'empreses catalanes a la Xina ha anat acompanyada del desembarcament d'executius, el que ha permès crear un autèntic *lobby* català a la regió. L'ambaixador d'Espanya a Pequín, Eugeni Bregolat, és de la Seu d'Urgell, i el president de la Cambra de Comerç espanyola a Hong Kong, Joan Dedeu, és de Barcelona. A més, la Generalitat catalana i la valenciana són els únics governs autònoms amb representació permanent a la Xina. El Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (COPCA) és present a Pequín i Hong Kong i l'Ivex, l'Institut Valencià per a l'Exportació, té tres delegacions: Pequín, Xangai i Hong Kong.

Aquest nucli de diplomàtics i homes d'empresa té una forta influència a la zona i ha mantingut negociacions amb diverses companyies d'avió per obrir la primera línia regular entre Hong Kong i Barcelona, la primera d'aquestes característiques a l'estat espanyol. La iniciativa, però, corre el risc de fracassar si l'executiu encapçalat per José María Aznar imposa el seu criteri de centralitzar els vols transcontinentals a l'aeroport madrileny de Barajas.

Darrerament, l'escola de negocis de Barcelona IESE, depenent de la Universitat de Navarra, ha obert una escola de directius a Pequín. L'Escola Euroxinesa de Xangai, dirigida per Alfred Pastor, exsecretari d'estat d'Economia amb el PSOE, està cridada a ser un viver de professionals per a les empreses catalanes amb interessos a la zona.

Jocs Olímpics i noves inversions. La Xina té un futur prometedor. La celebració dels Jocs Olímpics de Pequín el 2008 suposarà un altre important revulsiu. Només a Pequín, la capital xinesa, es preveuen inversions en infraestructures per valor de 23.319 milions d'euros fins la cita olímpica, i a Guandong —antiga Canton— les autoritats han planificat inversions de 13.222 milions d'euros pels propers cinc anys. Al conjunt del país es projecta construir xarxes de metro a vuit ciutats, aeroports, carreteres i autopistes. "El país té ara 15.000 quilòmetres de carreteres i se'n pensen construir 12.000 més", explica Coriseo González Izquierdo, cònsol econòmic i comercial a Xangai.

Té un minut?

Descobreixi el concepte d'estalvi senzill i segur que s'explica en un minut

Amb els Plans d'Estalvi BS, descobrirà com treure més rendiment als seus estalvis obtenint una rendibilitat garantida i coneguda per endavant.

Mentre mantingui la seva inversió, els rendiments s'acumulen sense pagar impostos, millorant la rendibilitat financerofiscal.

Quan decideixi disposar dels diners podrà beneficiar-se d'importants

reduccions fiscals i, com més temps mantingui la inversió, menys haurà de pagar, estalviant-se fins a un 75% d'impostos.

Vostè podrà fer aportacions des de 60 euros de la manera que vostè vulgui (puntuals o periòdiques), al termini que vostè decideixi i, a més a més, podrà disposar fàcilment dels seus diners.

Informi-se'n en qualsevol de les nostres oficines, mitjançant Internet, o bé trucant al telèfon **902 323 555**

L'entrada del país a l'Organització Mundial del Comerç (OMC), el passat novembre, també significarà un revulsiu per a les empreses estrangeres. El país ja ha modificat sis grans lleis de caràcter econòmic i comercial (sobre marques, propietat intel·lectual, drets societaris, etc) i en el futur haurà d'acceptar reformes econòmiques imposades per un organisme de fora de les seves fronteres. Cada sector de l'economia s'obrirà progressivament a la competència internacional i les empreses estrangeres aconseguiran un nivell de seguretat inexistent fins ara.

Les autoritats xineses es veuran obligades a abaixar els impostos per a les empreses estrangeres (els aranzels duaners es rebaixaran entre un 7% i un 15%), augmentarà la transparència de les operacions comercials, es reduiran els obstacles arbitraris al comerç (com les prohibicions d'importació) i s'eliminaran pràctiques deslleials com el *dúmping* (comercialització d'un producte a preu inferior al del mercat).

Relleu polític i generacional. Tots aquests canvis es veuran afavorits per l'arribada d'una nova fornada de polítics. A finals d'aquest any s'ha de produir un relleu en la secretaria general del Partit Comunista i l'elecció d'un nou president de la República Popular. Tots els experts vaticinen l'arribada d'una sèrie de dirigents polítics més joves, molt més en sintonia amb l'oberturisme polític, la integració internacional, la modernització i la liberalització de l'economia.

Però no tot seran avantatges per al poble xinès. L'ingrès a l'OMC obligarà les autoritats de Pequín a reformar el sistema financer, industrial i agrícola, la qual cosa provocarà els primers problemes d'atur. Es calcula que, només enguany, uns cinc milions de xinesos perdran el seu lloc de treball per primer cop en la seva vida. A més, les reformes incrementaran l'endeutament de l'estat, fins a límits insostenibles. Des de l'any 1998, la despesa governamental en infraestructures ha disparat el deute públic i a hores d'ara el Govern xinès està més endeutat, en relació al PIB, que el del Japó. Els canvis no han fet més que començar.

Joan Corbera

Banc de Sabadell, S.A. Societat d'Agència d'Assurances de BanSabadell Vida, S.A. inscrita en el Registre d'Agents amb el núm. 1. Banco de Asturias, S.A. Societat d'Agència d'Assurances de BanSabadell Vida, S.A. inscrita en el Registre d'Agents amb el núm. 3.

Plan d'Estalvi BS i Pla Creixement BS són assegurances de vida de:

BanSabadell Vida
Societat Anònima d'Assurances i Reassegurances

BancSabadell
www.bancsabadell.com

Solbank
www.solbank.com

BancoAsturias
www.bancoasturias.com